

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Cada dia treballem en profit nostre. Es deure nostre també treballar cada dia per la societat. Ja ho fem?

Redacció i Administració: Viladom, 108 (Impremta)
Apartat de Correus, 757 - BARCELONA

El Problema de l'organització obrera a Catalunya

Dues interpretacions sobre el respecte mutu, i a les idees

Alligonats per l'experiència i animats pel desig de contribuir amb la mesura de nostres forces, a la creació d'una organització obrera forta i intel·ligent, respectuosa amb les diverses tendències que es disputen la hegemonia en la lluita del proletariat contra el règim capitalista, però deslligada de tot sectarisme fanàtic i autoritari, hem exposat nostre pensament sobre qüestions sindicals, assenyalant el què segons nostre judici, era la causa de l'enderrocament de l'organització, i el que podria redreçar-la i enfortir-la.

Tots els articles publicats en aquest periòdic amb la nostra signatura, més que una obra crítica d'actuacions passades, representa una continuació en la tasca que de molt temps havíem emprés dins de l'organització obrera.

En fer observacions i exposar opinions, més que moguts per un esperit de crítica, ho hem fet sempre animats per un gran desig: el d'excitar als demés companys a reflexionar sobre algunes qüestions, la resolució de les quals és d'una importància capital per l'existència de l'organització i pel seu desenrotllament.

L'aparició del periòdic "Vida Sindical" exposant un programa d'actuació en el qual hi abunden opinions que sempre defensarem, i afirmant a l'ensens la necessitat del respecte mutu i a totes les idees, ha estat un motiu per reavivar nostre interès vers les qüestions sindicals, i com obrers que som, hem cregut complir un deure intervenir en la realització dels propòsits que han exposat alguns companys de "V. S." i que comparteixen gran nombre de treballadors. Però, en començar a parlar-ne d'aquests projectes—sempre guiats pel mateix anheli de posar cada cosa al seu lloc—, hem assenyalat algunes contradiccions en l'exposat per aquells companys, sense ocultar la nostra discrepància en alguns punts per ells defensats.

Es veu que a "V. S." hi ha algú que sent veritablement les normes que aquest periòdic diu que s'han de seguir, i n'és una prova l'article signat per "Optimo" en el qual, comentant la llavor de JUSTICIA SOCIAL, posa el màxim interès en aclarir conceptes, donant a l'ensens la sensació de serietat i respecte; condicions indispensables per a que els homes s'entenguin i puguin arribar a ajuntar llurs esforços per assolir l'ideal comú a tots els explotats.

Però, es veu que en el mateix periòdic hi ha qui pensa d'altra manera, i donant un altra interpretació al respecte mutu i a les idees, valent-se de l'anònim, mostra el seu despit contra els que tenen l'atreuiment de pensar diferent que ell, i el valor de signar el que escriuen.

Aquest interlocutor anònim es condol de que JUSTICIA SOCIAL vagi perdent aquell "atildamiento académico", com ell diu, i assegura que el nostre periòdic d'ençà que ha caigut en mans de "anarquistes renegats" (?) i socialistes de mal gènit, no es pot llegir. Heus aquí una cosa que no entenem. Sempre hem sentit gran interès i una viva satisfacció en llegir tota la premsa obrera, fent-nos càrrec de l'estil que poden emprar en redactar-la mans endurides en el treball.

Sempre hem cregut lògic en matèria d'opinions, l'oír el que és agradós i el que no ho és; i qui no pensi d'aquesta manera ja té prou pena, i segurament que no deurà tenir gaire bon gènit.

Quant al que fa referència als anarquistes renegats, el

"respectuós amic" que ens fuetja boi amagat, sofreix una confusió lamentable. Segurament que sense mirar tant lluny, en altres indrets n'hi trobaria molts d'aquests anarquistes, que si bé no han renegat d'anomenar-se'n, no han fet mai res que estés d'acord amb l'ideologia que diuen que sustenten, ni podrien fer-ho encara que volguessin, perquè entre llur psicologia i l'essència dels ideals de llibertat i de redempció humana hi ha tot un món de distància.

A JUSTICIA SOCIAL podrà haver-hi qui tingui defectes, però potser per això mateix no hi ha ningú que s'hagi anomenat mai anarquista.

No és que donem massi importància a quatre paraules llençades lleugerament; però entenem que la reorganització de les forces sindicals ha d'ésser obra de tots; i si de bon principi negligim l'estudiar els mitjans més adequats per aconseguir-ho, per a combatre'ns individualment, què farem quan ens trobem tots dins dels nostres respectius sindicats?

Tanmateix, una segona edició dels espectacles que donàrem fa dos anys, seria una broma massa pesada perquè el poble treballador pogués suportar-la calmosament.

Si en la nostra premsa no sabem encaminar les discussions, tractant totes les qüestions amb altesa de mires, i respectant-nos els uns als altres, no pretenguem començar cap obra en la qual tots hi siguem; perquè fatalment, com sempre ha succeït, no ens entendrem.

VILADOM

L'obrer català i el Socialisme

Per a complir la missió encarregada a l'obrerisme com a força creadora d'un nou estat social; força quina ideologia es troba en el socialisme—socialisme en sentit genèric, no precisant cap escola—, no abasten els sindicats,—associació dels productors—, sinó que precisa les associacions de consumidors.

A la producció cal distribuir-la, fer-la arribar a mans del consumidor de la manera més fàcil i tenint el màxim d'extensió. La associació obrera superada per la confederació ja té mitjans d'organitzar el comerç car a ella hi caben, i de fet s'hi enroren, els proletaris que la burgesia té encarregades aquestes tasques, la dependència mercantil. Però, l'organització actual permet que els obrers es vagin entrenant en aquesta tasca tan complicada i tan necessària com la producció mateixa. Les cooperatives obreres de consum, amb més facilitat d'organització en la societat burgesa que les de producció, són l'assaig i l'escola on aprendrà el consumidor a socialitzar el comerç.

Els nostres sindicats, en general, han estat contraris de l'organització a base múltiple i ells no s'han cuidat de fundar cooperatives per al servei dels seus socis. Segurament estaré en contradicció amb bons companys, però jo crec que el punt d'obrir dels sindicalisme català ha estat just; el productor i el consumidor essent una mateixa persona, socialment tenen funcions distintes i potser a l'acoblar-les és ganes de complicar les coses. El sindicat pot crear cooperatives, mutualitats—potser més encertat que la fundació de cooperatives—, per a atreure als obrers reacis, però no perquè sigui funció dels sindicats. La funció dels sindicats és, a l'ensens que defensar a l'obrer en la seva lluita actual contra el capitalisme, capacitar-se per a endegar la producció el dia de demà.

L'obrer català ha fundat una gran quantitat de cooperatives, —a pesar de la guerra declarada dels anarquistes, com feia notar l'amic Viladom—. Però potser n'ha fundat massa, car el nom-

bre d'adherits és petit per una població obrera tan densa com la de Catalunya i al costat de cooperatives bastant nombroses n'hi ha que tenen deu socis.

La organització de nostres cooperatives és perfectament burgesa, o si voleu, petita burgesa en la seva majoria; reparteixen beneficis com un altra societat comercial. L'ur actuació és migradeta, ideològicament parlant.

Cadascuna va a la seva, tenint un contacte molt petit amb les demés. Cal escoltar les exclamacions dels cooperadors amb senderi, que n'hi han molts, per a formar-se una idea clara de que el cooperativisme entre nosaltres es troba en una fase primitiva i revolucionàriament ineficaz. D'això en té la culpa els nostres anarquistes que per combatre el sentiment petit burgès de moltes cooperatives combatien a les cooperatives i renunciaven a una organització i un entrenament tan necessari a l'obra del pervindre.

Si el socialisme català vol complir llur missió té d'intervenir també en la direcció i el pensament del cooperativisme. Si té d'aportar als sindicats un concepte clar de l'obra a fer, en l'actualitat i en l'esdevenidor, si té de recordar-los que la seva funció social no és la gresca contínua, la d'ésser un element pertorbador sense altra idealitat que la pertorbació mateixa, incapacitant-lo per a tota obra de profit, té també, de fer entrar el seu ideari a les cooperatives. Té de donar-los-hi clara visió de llur pervindre; que tota la seva obra no té d'ésser disputar a l'adrogueret quatre pesetes per a repartir-les entre els associats.

Els sindicats nostres han pecat del vici de no tocar mai els peus a terra—això no vol dir que molts individus no es moguessin del fanc gairebé sempre—, les nostres cooperatives, a l'inrevés, aixequen molt poc el vol. Si als uns se'ls ha de tornar a la realitat i que es deixin de fullera i tinguin esment del que es porten entre mans, als altres se'ls hi ha de treure aquesta concepció tan migrada que no veu més que el benefici immediat i no l'alta missió futura.

I després, què és això de tantes cooperatives minúscules? Què és aquesta desconfiança a ajuntar esforços, a unificar serveis, a federar llurs necessitats? Tasca grossa i tasca imprescindible és fer del cooperativisme català un instrument eficaç mirant al futur; injectar als cooperadors, una bona quantitat d'idealisme. I, sobretot, augmentar el nombre de cooperadors, no de cooperatives; que ho siguin bona part de nostres treballadors, si no tots. Tinguem present que el desgavell comercial dels primers temps de la Rússia soviètica es degué principalment a que els bolxevics es malfiaren de les cooperatives russes, que estaven en mans dels menxevics, i les perseguiren. El poder omnipotent de l'Estat francassà de bell antuvi al volguer organitzar el comerç pel seu compte.

Tot això és el que jo penso deu ésser tasca obrera de la Unió Socialista de Catalunya. Es un pensar personal, personalíssim molts cops. Ara els meus companys venen obligats a prendre la paraula; que sapiguem on anem, que sapiguem els treballadors on volem portar-los.

Tota la nostra força descansa en que els sindicats obrers siguin forts, encara que no combreguin amb les nostres idees; que l'ample camp proletari es vegi agitat per un concurs ideològic i per una febre de superar-se i d'acostar-se a la seva missió futura. Això és el que devem procurar tots. Ben fermes els peus a terra i l'esguard a l'horitzó, marxant cap endavant. Vet aquí la tasca que devem aprendre i devem ensenyar a l'obrer català.

COT DE REDDIS

Proletaris de tots els pobles: uniu-vos!

Al marge d'un fullet⁽¹⁾

I III

EL SENTIT CONSTRUCTIU

En els medis obrers s'ha parlat sovint de la necessitat de construir, damunt les ruïnes del capitalisme les sòlides i belles columnes del temple de la societat futura. Quins somnis maravillosos no hem teixit, companys, amb les imatges de la llibertat, de la veritat i de la bellesa. Quina abundància de literatura i d'estètica futurista. Quines concepcions més arbitràries i superhumanes!

Les utopies d'avui són les realitats del demà, s'ha dit en més d'una ocasió. Els anarquistes han tingut molt present aquesta dita perquè han cregut que anava per ells. Cal, però, pensar que si algunes utopies d'un dia han estat les realitats d'un altre, hi han hagut sempre moltes més utopies que no han estat ni estaran mai encarnades en la realitat. I es comprèn perfectament; sempre hi han hagut poetes i caps calents que divaguen d'una manera agradable i feliç. Va molt bé que hi hagi gent d'aquesta que ens entredreix l'ànima amb la viola i el violí, cal però que aquesta gent no surti del seu lloc ni barri el camí als altres homes.

La fantàstica ciutat de Déu, dels cristians, pot ésser una creació fora de l'abast de la nostra raó, però la societat futura dels anarquistes, des del moment que ha de tenir una existència humana ha d'estar construïda amb els pobres materials humans. Cal que els anarquistes hi pensin, perquè no demanin a aquests materials una resistència que no tenen. Aquesta resistència és la perfecció; i la perfecció humana no existeix, ni probablement convé que existeixi sinó volem morir-nos de fàstic i d'aburriments. La qüestió és lluitar i passar com podem amb una llibertat, una justícia, una bellesa i una veritat relatives. Altrement ens podria succeir allò del "qui tot ho vol tot ho perd", i no fóra pas la primera vegada.

Veieu, el què ha passat amb la democràcia; la gent l'ha criticat

(1) "Trajectoria de la Confederación Nacional del Trabajo". Tipografia "Cosmos" - S. Pau, 95.—Barcelona.

molt perquè no era perfecta. Sembla que la cosa més lògica era lluitar per perfeccionar-la, o sigui—entenc jo—per acostar-nos a un estat de major justícia social; doncs, no; el que s'ha fet és negar la democràcia. D'aquesta manera de massa que volíem hem perdut una posició de relativa justícia que teníem.

En l'actuació obrera d'aquests darrers temps el sentit constructiu era d'una gran vaguetat en canvi l'instint destructiu prenia formes d'una realitat morbosa. Aquests darrers temps han tingut un significat antirrevolucionari, han estat el sabotatge continuat i persistent de la revolució. La tàctica ha estat aquesta; perforar un dia i un altre dia el dic formidable que contenia les aigües de la revolució, fins a deixar-lo ben aixut. Només cal pensar de quina altra manera més efectiva no s'hauria pogut aprofitar tot el cabal perdut.

I quin concepte té J. Peiró del sentit constructiu? La idea és aquesta: la vida moderna de la societat està vinculada en una estructura complexíssima que planteja un conjunt de problemes econòmic-socials que no poden eludir-se. Són uns problemes orgànics als quals haurà de donar una solució u altra qualsevol règim que vingui després del capitalista. Una revolució que no aportés solucions per aquests problemes fóra una revolució fracassada. Molt just. Heus aquí que el sentit constructiu i el revolucionari no són pas antitètics sinó que coincideixen plenament. En la seva aptitud constructiva radica precisament la solvència i la moralitat i la raó d'un moviment revolucionari.

Hi han encara homes que, tot creient que són necessàries aquestes solucions, no fan res per a preparar-les i obrir-los-hi camí i pensen únicament en l'esforç material que significa la revolució. Són aquells que desconfien d'ells mateixos i que ho esperen tot de l'home genial que portarà la revolució pel bon camí i improvisarà una nova organització social en un obrir i tancar d'ulls. Es un principi messiànic, molt útil per a fomentar la inactivitat mental dels revolucionaris; és un principi que ens portarà sempre a l'embrutiment i a la barbàrie. El treballador ha de tenir consciència de que l'obra restaurada de la societat ha d'ésser l'obra del seu cervell tan com l'obra de les seves pròpies mans. I aquesta obra no pot pas esperar demà per emprendre-la, sinó que la de fer avui i ja l'havia d'haver començat ahir. El sentit constructiu és el sentit de l'esforç metòdic i de la tenacitat intel·ligent i ben orientada.

EL COOPERATIVISME

Una de les interpretacions més interessants de l sentit constructiu dels treballadors és el cooperativisme.

No cal pas que m'esforci parlant de les aventatges de la coope-

rativa. S'ha escrit molt sobre la matèria i jo no faria més que repetir el que han dit els altres.

Es interessant, però, de subratllar alguna de les bases aprovades en un Congrés obrer celebrat a Barcelona a l'any 1870 i que reporta J. Peiró en les darreres planes del seu treball.

"La cooperació amb l'universal federació d'associacions productores és la gran fórmula de govern de l'esdevenidor. D'aquí deriva l'utilitat d'anar cultivant aquest ram per adquirir hàbits pràctics de direcció dels negocis, amb aplicació a la societat futura." Exacte.

Amb En Peiró es dibuixa una nova tendència del nostre sindicalisme favorable al cooperativisme. Cal remarcar que després d'haver-la combatut continuament, els nostres obrers girin els ulls vers la cooperativa, i adoptin unes fórmules de reivindicació proclamades a l'any 1870. Particularment els anarquistes no poden estar gaire satisfets de la seva obra quan han de rectificar-la tan categòricament, reculant fins a partir del que ja es deia cinquanta anys enrera. Això sol dona l'impressió del que han estat les nostres lluites obreres, tant coratjoses, tan plenes de renunciament i d'esperit de sacrifici i tan estèrils alhora.

Mentrestant si amb aquests cinquanta anys, seguint l'exemple dels obrers belgues o dels anglesos, haguéssim aconseguit d'organitzar a casa nostra una xarxa de cooperatives de producció i de consum, com tenen aquells companys en els seus països fóra molt altra la nostra sort. Una organització d'aquesta mena, quina amenaça més decisiva no fóra avui contra l'entrellat capitalista?

En aquest mateix temps, mercès a la natural iniciativa de la nostra gent s'han anat creant a Catalunya un nombre de cooperatives molt superior a les de les altres terres peninsulars; cal reconèixer-ho. No obstant, com que la gran massa obrera i les seves millors intel·ligències atacaven la cooperativa, necessàriament s'ha hagut de refugiar en els sectors més conservadors de l'obrerisme, que li han donat un caràcter, en alguns casos, massa restringit i egoista, massa de botiguer.

Cal rectificar. El dia que els esforços de l'obrerisme manual i intel·lectual es projectessin sobre el nostre cooperativisme, amb el nostre natural esperit d'iniciativa i d'organització, és possible que aconseguíssim bastir una gran obra, una posició fortíssima, sense precedents en el nostre obrerisme.

I amb això acabem el nostre comentari del fullet. Ara només cal vetllar perquè totes les bones paraules de J. Peiró i totes les rectificacions que s'anuncien aquests dies en la premsa obrera, no quedin una vegada més en el terreny dels propòsits, per manca de desig, de comprensió i de col·laboració entre tots els homes que aspiren a desvetllar l'esperit del nostre proletariat, tan adormit ara per culpa de tots.

MARIUS VIDAL

Sense to de polèmica

Al company Rofes

Un expontani i ben inspirat desig de radicar en la aspiració al socialisme els objectius que a mi m'ha semblat sempre que deuriem haver d'ésser els propis i indicats de tot allò que socialisme s'anomena, em va fer arribar a escriure una mena de rèplica a certes manifestacions que em va semblar s'allunyaven bon troç de l'esmentada aspiració.

Val a dir que les tals manifestacions eren, realment, d'una tendresa i mansuetut corpredores... però d'un alcanç socialista escàs a més no poder, al meu modest jui.

No n'estic empenedit d'haver-ho fet perquè he cregut defensar una veritat. Però, sento molt que les meves consideracions—sense que aquesta fos, ni de lluny, l'intenció que les guies—m'hagin ocasionat la oposició personal del distingit company Rofes, la personalitat del qual és tant mereixedora d'afecte i admiració que no sé amb quin prestigi podria jo situar-me enfront del seu criteri, en el cas d'haver-m'ho proposat.

No obstant, la vostra contesta al peu del meu article "Com entenem el Socialisme", necessita algunes breus aclaracions per part meua i són les que passo a fer.

Primerament, jo no m'he imaginat cap extrem concret, favorable o contrari a tot el que vos manifesteu, amb referència a la formació d'un partit socialista. Em sembla únicament, així al primer cop d'ull, que un partit socialista en el qual el de menys fossin els partidaris del socialisme, seria del més convencional que hom pugui imaginar...

El que he volgut és fer remarcar que per cap consideració em semblava convenient que amb el nom de socialistes passessin unes aspiracions, que no eren precisament, ni de molt, l'aspiració al socialisme que he anomenat al començament.

També crec que hem d'estar de so-

bres entesos respecte a socialisme, per a que tot el que vos dieu referent a programa màxim o mínim no necessiti ni dels meus, ni tampoc dels vostres aclariments.

En canvi sí que no puc deixar perdre l'ocasió que se'm presenta, per el que es veu, de fer una revelació sensacional. M'inviteu a que si conec una manera d'assolir allò que ni els russos no han obtingut vos ho digui. Doncs, bé; sí. Soc posseïdor d'aquest secret.

Sabeu com es fa per a obtenir que sigui un fet el socialisme?...

¡Volguent-lo!

Almenys no se'm podrà pas provar, crec jo, que en podrà esdevenir socialisme de volguer tant sols democràcia o convivència ciutadana; ni tampoc comunisme o capitalisme d'Estat...

Quant al poc que de bon grat hauré de conformar-nos en assolir—si podem!—tot i procurant deixar ben palesa, en tots els moments i actuacions, la nostra voluntat d'arribar a molt més; és un fet tan evident aquesta precisió que, per això mateix, no veiem quina utilitat pot reportar-nos reduir voluntàriament el contingut dels nostres ideals, fins deixar-los al nivell de les més modestes de les aspiracions d'una mentalitat burgesa mitjanament il·lustrada.

¡Volguem el Socialisme! No ens acontentem amb un dulcificant i pàl·lid to de liberalisme, per la por exagerada d'extremar la nostra significació.

Acceptem-la de ple a ple aquesta significació, en tota la seva màxima amplitud, i veureu almenys com es realitzen amb més facilitat totes aquestes condicions mínimes que considereu són el camí per anar cap al socialisme.

Les interioritats de la vostra llar, company Rofes, no veig prou clar si el retreure-les, amb ocasió d'aquesta discrepància de criteris, és o no propi del cas. Sigui com vulla, jamai em

creuria capaç de poguer-me atrevir a anar a tafanejar-vos-les com em proposeu!

En canvi, jo que sóc tan darwinista com vos, i crec en l'evolució tan com vos hi creieu; que m'estimo, tan com vos també, avençar fermament i no recular; no puc convence'm de que la millor manera de fer, per exemple, "que els italians sabessin que n'havien de fer de les fàbriques de que s'apoderaren", i de que "a Catalunya hi hagin coses que no tenim i que ja té Anglaterra, país lliberal!", sigui predicar una mena de socialisme tan curt d'aspiracions que de socialisme apenes en tingui altra cosa que la denominació.

Pel demés, no pretenc pas mantenir cap doctrina d'odi—hauria d'ésser innecessari fer-ho constar—, però sí que em sembla convenient accentuar, un xic més del que se'ns proposava en l'editorial en qüestió, certes combativitats.

E. GRAU

Un treball de l'Ignasi Iglesias per a Justícia Social

"DEL TRESOR DELS HUMILS"

Amb aquest tema podrem oferir aviat als nostres llegidors una esplèndida sèrie d'anècdotes i narracions de coses viscudes, del dramaturg-poeta En Ignasi Iglesias, les quals constituiran el nervi d'una conferència que d'aquí pocs dies donarà a Mataró el nostre admirat amic.

Com ho indica el tema general, es tracta d'un engranall de mostres del saber i enginy populars recullides amorosament per qui amb tant de generós entusiasme ha compartit les dolors i les glòries dels humils per plasmar-les en creacions artístiques, donat-los una eterna valor d'humanitat.

Donem amb goig aquesta nova, segurs que serà compartit per tots els lectors.

Carnet d'un heterodox

UN NOU DRET

Brut, macilent, l'esguard endolceït, foscament venjatiu.—l'antic company de col·legi, atura a l'altre que va de pressa, per a demanar-li poques petites monedes de plata.

L'infeliç, fonament la seva demanda. Té criatures, dona, sogra. Han de dinar. Ahir no soparen. Li han promesa una col·locació.

—I, com que és la "primera vegada" que et demano diners, tu, no pots negar-me'ls.

L'altre, sense sentir gota de llàstima, mirant-se'l atentament i profunda, serveix al necessitat pidolaire, dient-li afectuos:

—Encertadíssimament just noi.

I el deixa amb unes "gràcies" rancunioses a la boca, perquè el pidolaire és decebut, amplemment decebut, respecte a la collita de petites monedes de plata.—Veritat és que l'antic company de col·legi havia donat al pidolaire les úniques que aquell dia posseïa.

BRAND

ECOS I COMENTARIS

EL DOCTOR DIU...

El doctor Pla i Armengol és un doctor que fa temps que no deia res. No feia cap falta, però es veu que l'home s'en pensava alguna de bona. Guardava un silenci que ell mateix deu qualificar de "laborioso".

El fruit de aquest silenci doctoral surt ara a les pàgines del nostre confrare de Madrid "El Socialista" des d'on tan delicades al·lusions se'ns dediquen d'un quant temps en aquesta part.

El doctor Pla i Armengol que ja ens havien dit que estava éssent objecte d'una íntima metamòrfosis s'ens

apareix ara tot lleuger i alat com una papellona. Abans ¡oh quin home! era de la colla dels íntegres, intergèrrims, intransigents. Quí no recorda aquells discursos tan plens i convincents i d'arrel masclé? Llavors, pel que es veu era una víctima de les veleïtats juveníloles; el foll corcer que s'el enduia, heus aquí. Ara, en canvi, es veu que l'home ja ha arribat a l'us de totes les seves facultats i que ja pot parlar amb coneixement de causa. Un dia o altra havia d'arribar a l'edat.

Les coses que diu ara! No les hi retraurem pas totes. Ens interessa només el que diu de la "Unió Socialista de Catalunya" d'efectivitat nula i condemnada a morir sense pena ni glòria. Es veu que la pobre té mala peça al taler. Es trist aquest pervindre, si fos cert. Només ens cap el consol de pensar que es tracta d'una sentència de doctor.

La "Unió Socialista" no es res i les altres, diguem-ne unions, són segons el Doctor, ben poca cosa. Totes les coses del nostre país són una mesquina. La gent és incomprendiva i retardatària. Tot plegat una olla.

Es veu tot seguit que el Doctor està enfadat, que li passa al Doctor? Males llengües diuen que es queixa de que s'han recordat poc d'ell i els que ho han fet ha estat per criticar-lo, per bescantar-lo. Es veu que aquestes males llengües que també eren de doctor—sempre hi han envejoses—havien disfrutat perjudicant-lo i fent safareix al volt de la seva figura. Un afer de classe potser?

Sigui el que sigui el Doctor ara pensa molt diferent d'abans. Mentrestant que es el que ha passat. Ha canviat el món? Ha canviat el Doctor?

Hi ha qui diu que es tracta simplement d'un personalisme i d'un cas d'amor propi ferit; d'una pell hiper-sensible.

Si fos així ens hauríem de recordar del Xenius que es un home extraordinariament fi, i que també va passar per una metamòrfosis profunda per una qüestió de personalismes.

Hi ha gent que s'en plany d'aquestes víctimes. No val la pena; en el fons no hi ha res més que petits egoïsmes devorats per un interès superior.

La cosa es justa. Quan veiem que en la gran flama s'hi consum la branca seca d'un cas personal, pensem que això cal que sigui així per tal que l'aire del país es vagi purificant. Els que quedem som més amics.

...CARNAVAL

Ja l'hem passat. Tots el carnivals vé un dia que s'acaben.

DISFRESSES

Ara hi ha qui té molt d'interès en passar per home honrat; necessita, però, una disfressa i que els demés dormin o callin.

REPUBLICA

Amb aquest títol acaba de sortir un periòdic il·lustrat amb una capsalera modernista que diu que vé a treballar per una intel·ligència republicana.

El primer article porta la signatura de "Pepe Ulled".

D'això en diuen intel·ligència republicana.

Aquests lerrouxiistes es creuen que la gent ha de badar sempre esperant el "pavo republicano".

JOSEP MARIA

El senyor Junoy, Josep Maria, acaba de fer el salt cap a la democràcia i a la idea republicana.

La feina que ha tingut! Fins les seves idees i les seves imatges eren monàrquiques. D'ara en endavant les seves idees seran monàrquiques però les seves imatges seran republicanes.

A la França dels Daudet i dels Maurras els passa el mateix. Les idees son monàrquiques però les imatges, ara per ara, son republicanes. D'això es dolent.

Amb una mica d'esforç la cosa queda clara. Amb una mica d'esforç totes les coses queden clares. Fins les mes acrobàtiques del senyor Junoy semblen senzilles.

De totes maneres el gest fa bonic. Al senyor Junoy després del seu memorable parlament li havien de regalar un ram de flors.

I bé; ara que ja hi som tots quan hem de començar a cantar?

A TOTS ELS NO CONFORMISTES AMB L'ESTAT ACTUAL

UN PROGRAMA MÍNIM

Serà bo concretar nostres aspiracions immediates? Serà convenient plantejar la manera d'assolir les reformes urgents a casa nostra?

Veus aquí la cosa sobre la que deuria pronunciar-se cada partit i cada home. Es prou fructífer actuar separatament? Devem esperar que les coses per sí soles canviïn o devem unir-nos tots els que ens proposem que canviïn, encara que hi hagi diferències entre nosaltres?

No hi ha objectes que ens beneficiarien a tots?

Les preguntes poden semblar vagues, però és necessari conèixer la disposició dels esperits per a precisar-les en tot.

C. R.

ELS QUE AJUDEN A "JUSTICIA SOCIAL"

LLISTA DE DONATIUS

D'uns companys, 4 ptes; F. A. P., de Barcelona, 1; C. R., 20; J. A., 5; Dr. B., 20; F. M., 10; J. C., 25; S. C., 2; M. E., 5; RR. C., 1; J. RR. C., 2; M. C., 2; D. D., 1; C. P. S., 2; M. M. G., 10; M. R., 10; J. Ll. P. T., 1; J. P., 1.

Total, 122 ptes.

Espardenyes EL CIS-NE. Són les que duren més. Exigiu aquesta marca

Problemes a resoldre

III

—I com, per on començaries, per quina part de l'agricultura tens més preferència o et sembla que és més convenient o més fàcil de desenrotllar.

—Si podia comptar amb els cabals que precisen; faria el que fan els que tenen grans coses per fer. Com no tinc cabals, res no faré. Mes jo parlo en sentit figurat, i en dir "jo faria" no sóc jo, és la "Cooperació obrera de consum", la que hauria de fer. Aclarit això continuo. Com els cabals de què podríem disposar són petits, els hem d'aprofitar i em concretaria a cercar pels pobles que circunden la ciutat unes mojeretes de terra per al cultiu de verdures.

—Es que en les cooperatives no vénen verdures.

—No hi fa res. Les dones dels socis de les cooperatives, totes ne compren.

—Això sí, la de casa almenys, ne compra cada dia.

—I així com la teva dona, les altres, Doncs bé, a cada cooperativa encabir-hi una taula de verdura, que de moment compraríem als hortalsans a les places. Això ens ensenyaria la quantitat de verdures que faria falta. Sapiguda la venda trobaríem la terra.

—Se m'acut una cosa i els hortalsans que treballassin les terres. Què?

—Què? Què vols dir?

Quines condicions els faries?

—Ah! Sapigues que ha d'haver-hi un cap tècnic que dirigirà l'explotació de la terra i el seu conreu, de conformitat amb les necessitats i costums nostres, fent que a cada estació de l'any hi hagi les verdures i llegums del temps, cuidarà també que tot el que es cull sigui transportat a les cooperatives de comú acord amb les necessitats de la venda en les mateixes; llogarà els hortalsans que necessiti i demanarà a la junta o consell administratiu de les terres, les eines, màquines, utensilis i adobs que li faltin i com tot això demana haver cursat els estudis que sols un pèrit posseeix jo em limito a indicar-te que se li haurien de donar almenys, tant com doni

un particular, més un tant per cent dels ingressos líquids cada any. Quant als jornalers se'ls hauria d'assignar el jornal que donessin a la comarca, més el tant per cent al final d'any; tot això de moment, després i a mesura que s'aixamplés l'adquisició de terrenys, aniríem construint la nova societat que la pràctica ens ensenyaria i que ara seria pueril d'explicar.

B. FARRE

Les lleis de la Natura

A BRAND

I

Res no hi ha en el món que no tingui utilitat. Res no hi ha en l'home que no pugui ésser saludable per ell.

Per exemple, escrivireu un dia en un carnet sobre la dolor humana i fèieu dir a Déu dirigint-se a l'home: pateix... i mentres l'home sufria el sol, simbolitzant el Logos, esclafà en una sarcàstica rialla.

Doncs, bé; creieu que la dolor és inútil?

Primerament el dolor físic o somàtic que sentim si ens cremem o punxem, etc., no és una manera d'assabentar-nos que el foc ens perjudica i les punxes destrueixen la carn que atravesen?—Sense la dolor el cos dels

animals prompte es veuria destruït, pel motiu que els animals no evitarien cap perill.

De la mateixa manera un mal de ventre ve d'un empatx o d'una fadiga. I un tifus o una pulmonia d'altres infraccions de les lleis naturals i la dolor ens ensenya a acostar-nos cap aquestes lleis perfectes. I el Socialisme que cura que el treballador no s'esgoti i tingui temps per estudiar, és a dir ésser conscient, s'adapta en el naturalisme sà. I la higiene i la sabiduria popular dels segles passats que ens recomanen la sobrietat són alligonesades per la dolor.

La dolor ens aparta del mal. L'odi, l'enveja i molts altres estats passionals van seguits de dolor per demostrar-nos que la felicitat no és troba en aquelles vies.

El Sol ens calenta i ens dona vida però no es burla de ningú.

C. ROFES

Preguem als qui fins ara es servien del telèfon «Composició Mecànica Intertype» per a donar-nos alguna nota, s'abstinguin de fer-ho fins que tinguem instal·lat l'aparell, puix no dubtem que la Companyia Nacional Telefònica tindrà en compte el trastorn que ens ocasiona el trobar-nos sense telèfon i actuarà la seva instal·lació.

J. SANTAMARIA

La Filla d'en Tartari

EDICIONS DIANA
Petritxol, 5 - Barcelona

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL

H. G. WELLS

Esquema de l'Història Universal

(RESUM I FRAGMENTS)

Per C. Rofes

Altre home de grans dots espirituals fou Sòcrates, que començà a ésser conegut quan morí Pericles. Sòcrates, filòsof i moralista, conversava amb la joventut intel·lectual i amb un seguit de preguntes feia desvetllar l'intel·ligència dels qui amb ell dialogaven sobre tots els grans problemes de la vida. No deixà obres escrites però en els diàlegs de Plató, son deixeble, es pot conèixer son pensament i per altra part Xenofont, altre alligonat d'ell, escrigué els Records de Sòcrates" on s'història per aquest autor una part molt interessant de la vida i idees de Sòcrates. Aquest apòstol de son poble fou acusat també d'impietat i condemnat a beure la letal cicuta. La mort de Sòcrates, fou exemplar; la serenitat amb que discutia ses idees sobre la vida ultraterrena en els moments en que ell sabia que anava a morir revelen en ell un esperit superior.

Plató fundà l'Escola dels Filòsofs de l'Acadèmia la que durà 900 anys. Escriví una sèrie d'utopies o de estats més perfectes de la societat en "La República" i "Les lleis". Sos "Diàlegs" són model de bellesa d'escriptura, ide claretat en l'exposició de pensament i de profunditat en la penetració de l'esperit humà. Plató es una fita en l'Història; fins llavors la humanitat vivia de la tradició amb la temensa dels déus. Veus aquí ara un home que els diu: "Tingueu cura de vostra vida. La major part de les co-

ses que causen vostra misèria les podeu evitar. La major part de les coses que vos dominen les podeu traure del damunt vostre. Vostra voluntat és sobirana en aquest terreny."

A la mort de Plató, Aristòtil, fill del metge del rei de Macedònia, obrí una escola al Liceu d'Atenes i combaté a Sòcrates i Plató. Havia estat preceptor d'Alexandre, fill del rei de Macedònia i defensà la monarquia i l'esclavitut.

La força dels pensadors i formuladors d'utopies era massa feble per dirigir la enorme massa de milions d'individus conservadors que desitjaven un ordre social estable. Aristòtil es trobà amb aquest fet i el defensà. Per altra part fou un gran observador metòdic de la naturalesa i per tant un precursor del Bacon modern. Fou el primer autor de l'Història Natural. Aleixandre el Gran li assegurà tot el diner que necessità per a sos estudis: arribà a tenir mil homes a ses ordres per recullir plantes, roques i animals a l'Assia. Aquest mateix mètode d'observació aplicà a les constitucions polítiques.

La corrent del pensament en els últims anys del segle IV a. de J. C. no seguí el mètode d'observació iniciat per Aristòtil; aquest sistema—que és el que ampra la ciència en nostres dies—exigeix una gran quantitat de treball i continuïtat en la tasca que la gent d'aquella època i dels segles que la segueixen no tingueren (1).

(1) Molts deis que s'han dit filòsofs aristotèlics sols ho han estat de nom, han estat enamorats de la seva obra però no han fet cap recull d'observacions. En historiar l'Edat Mitjana veurem que Tomàs de Aquí que estudià l'obra aristotèlica i

ALEXANDRE EL GRAN

Un segle després de Pericles i acabat del gran floreixement d'Atenes, en la segona meitat del segle (V a. de J. C.) el regne de Macedònia, situat al N. E. de Grècia, s'engrandí. Els macedonis eren aris molt acostats als grecs. En la Cort de Macedònia es parlava el grec àtic des d'algunes generacions i es protegien els artistes i literats com p. e. es feu amb Eurípi-des. Els nobles procuraven assimilar la cultura grega. El pare d'Alexandre romangué molt temps a Grècia abans d'ocupar el tron i adquirí allí la millor educació que es donava. Per altra part es donà compte de la desunió entre les ciutats de la Grècia i de l'impotència de la democràcia atenesa per realitzar la unió d'aquell país, que gastava ses energies en guerres internes. I es feu ressó també de l'opinió escampada per Isòcrates de constituir un imperi grec.

Felip feu d'Aristòtil el seu assessor i amic i a més li encarregà part de l'educació de son fill Alexandre. Macedònia no tenia abans d'ell ports marítims ni ciutats; ell formà el més poderós exercit de son temps creant la cavalleria destinada a protegir la falange d'infanteria. Amb aquesta força conquistà les terres del N. i la costa fins l'Helespont, i s'apoderà de riques mines d'or, i del gran port d'Amfipolis. Després aprofità una guerra que existia entre els grecs amb el motiu que els focens havien conreat terres sagrades de Delfos, ajudà els fanàtics de la religió i derrotà els grecs contraris, entre ells els atenesos. Però en la pau fou condescendent i d'aquesta manera un Congrés d'Estats grecs el

comentà, no fou en veritat seguidor del mètode aristotèlic.—C. R.

proclamà capità general l'any 338 a. de J. C. En aquesta guerra feu dirigir ja la cavalleria pel seu fill Alexandre, mort jovenet encara.

Dos anys més tard, quan anava a dirigir una expedició cap a l'Àsia fou assassinat per intrigues familiars. Sa primera esposa era son primer enemic i inculcà a son fill Alexandre l'enveja contra son pare. Ja veiem, doncs, quina animeta era aquest Alexandre el Magne.

"Comencem a comprendre alguna cosa del que és el món, del que hauria pogut esdevenir nostra raça, si no fos encara la humanitat tan grollera. Amb prou feina han passat 70 generacions entre Alexandre i nosaltres, i tot just 400 o 500 generacions de quan els nostres avant-passats eren caçadors salvatges que es menjaven la carn a les brases. Una espècie no té temps de modificar-se profundament en 400 o 500 generacions. Encara quan l'home esdevé jalós o encés de ràbia, espaordit o ubriac, li brillen els ulls vermells com a l'home de les cavernes. Llegim i escrivim, tenim ciència i poder; hem domesticat les bèsties i hem canalitzat la llum, però ens dirigim cap a la llum espiritual amb un pas molt lent. Hem domesticat els instints de les bèsties però hem de vèncer encara els nostres.

Alexandre arrasà Tebes. saquejà els seus bens i vengué els grecs com esclaus. Els altres grecs encara que acordats no volgueren ajudar-lo després amb llurs embarcacions en sa expedició a Pèrsia. L'antiga i comercial ciutat de Tir fou destruïda i amb ella el fonament del tràfec marítim. En una vila de la Índia en que fou ferit no deixà viva ni cap criatura ni cap dona. El lloc on tingué un xic el cor temperat fou en la batalla del golf de

Alexandeta on derrotà l'exèrcit persa i respectà la vida de les princeses que feu presoneres.

A la reforma militar de son pare que introduí la cavalleria en la guerra Alexandre va afegir l'artilleria de pedres com a preparadora de l'atac. Emprà les catapultes en les campanyes quan abans d'ell solament es feien servir en els setges de les ciutats. Dominada l'Àsia en el que havia estat l'imperi persa, s'apoderà també del N. de Egipte sense resistència. Els grecs quan el veieren triomfant per arreu es convertiren en aliats.

Les expedicions d'Alexandre foren facilitades per les grans rutes que havien obert els emperadors perses i altres antecessors. Tota l'administració dels països la deixà com estava. Tampoc s'inmiscuï en les religions. Tot el que feu va ésser construir 17 viles que portaren son nom, entre elles Alexandria al N. d'Egipte i Alexandreta que esdevingueren grans ports.

No es preocupà de la successió o continuació de l'imperi que tant havia preocupat a son pare. Adoptà el luxe oriental i feia reverenciar-se pels ciutadans. En sos retrats volia aparèixer sempre jove i amb aquest motiu es feu afeitar sempre i començà amb ell l'abandó de la barba que encara seguim. Feu matà als seus més distingits generals i a un nebot d'Aristòtil perquè no li volé retrè els honors d'un déu. A la mort d'Hefestion feu matà tots els adults de varies viles per oferir-los en sacrifici als déus, i es gastà una quantitat equivalent a 56 milions de pessetes per fer bastir la tomba.

Morí a l'any 323 a. de J. C. A sa mort cada cap dels diferents països volgué governar sa terra. Tota la família d'Alexandre s'assassinà l'un a l'altre.

Noves i documents

ASOCIACION DE LA INDUSTRIA FABRIL Y TEXTIL DE BARCELONA Y SU RADIO

A TODOS LOS COMPAÑEROS Y COMPAÑERAS FABRILES DE LAS COMARCAS DE CATALUÑA

Al tomar posesión esta Junta de la responsabilidad de encauzar la buena marcha de esta Asociación, tuvo a bien recoger la aspiración de unos buenos camaradas y escuchar la voz y consejo de otros, llegando a la conclusión, en vista de la situación del proletariado barcelonés con respecto a los de la industria fabril y textil, de preguntarse:

¿Existimos? ¿Nos damos cuenta de que vivimos y de que podríamos ser algo en el mundo del trabajo? Parece que no, camaradas; parece como si un sueño nos hibiese aletargado en un olvido de nuestra existencia. ¿Nos enorgullemos, acaso, y es que esperamos todos que alguien levante la voz? Puede que sea así y seamos nosotros los que dormimos sin darnos cuenta de ello; más si es así, hoy vamos a probarlo con la presente hoja, la cual pondrá en comunicación unos con otros.

Si, camaradas; es preciso que demos fe de vida, que nos veamos, que nos hablemos, que viéndonos y hablándonos, es seguro que sacaremos una lección bien provechosa para todos, beneficiándose de ella la Asociación.

La Asociación tiene para todos las puertas abiertas, en espera de la aportación de vuestra inteligencia. Si venís os informaremos y nos informareis, y todos juntos discutiremos lo que hay que hacer para no ser tan explotados y vilipendiados como somos; marcaremos normas a seguir, señalaremos puntos a estudiar, procuraremos infundir confianza al desengañado, en fin, haremos lo que debemos hacer si es que somos hombres de nuestro tiempo y no seres retrasados.

Precisa que estudiemos los problemas de la actualidad con el pensamiento nutrido de buenos conocimientos económicos y técnicos, para saber con toda exactitud cuál es la intención de los patronos, en lo referente a la producción y cuanto se refiere a la situación económica y de producción en general. Nosotros en este orden de cosas nos parece que los patronos se adelantan en normas de producción llamadas científicas que, bien estudiadas podría ser fácil que descubriésemos en ellas algo que se aparta de lo normal a juzgar por las notas que hemos recogido, en las que hemos leído que se quiere adoptar al trabajo el sistema Taylor, el cual tra-

bajo, por lo que nosotros conocemos de tales teorías no es más que lograr un estremado esfuerzo del obrero; con la intención, por añadidura, de extermar el desarrollo del llamado destajo tan perjudicial para nosotros. A todo esto, nosotros aconsejamos la unión de todos, para así podernos hacer escuchar de los patronos si intentan perjudicarnos.

Son problemas nuevos, camaradas, los que nos presentan los patronos, son fuerzas nuevas y desconocidas hasta el presente, amigos, las que se nos sitúan delante y con las cuales tendremos que encarnarnos, si no queremos ser arrollados como seres insignificantes. Las fuerzas nuevas del obrerismo, nos parece que en adelante, si no saben articular bien su acción social, serán desoidas y burladas por la fuerza de los conglomerados bancarios, los cuales intervienen directa e indirectamente en todos los negocios industriales. Tanto es así, que ya pronto no sabremos quién es el primero en una industria, sea fábrica, taller o empresa pública: No se encuentran más que jefes de taller, jefes de sección, gerentes de empresa. Es decir, un ejército de técnicos incondicionales de la plutocracia, la cual cuida de tener atados a su rol por una buena paga.

A todo esto, ¿qué oponemos nosotros? A nuestro modo de ver, no oponemos más que un criterio de un simplismo que aterra, con el acompañamiento de una fraseología carente de contenido ideológico; en fin, tópicos gastados por el tiempo, los cuales es preciso desechar, cambiando de procedimiento y estudiando con serenidad el nuevo proceder para poder afrontar las circunstancias con dignidad de clase y respeto a nuestros principios sociales.

Visto así el problema, justifica lo que os decíamos al principio: necesitamos vernos y hablarnos para que esta hoja no sea una hoja más, que se tira después de leída, sino que aspiramos a que reflexionéis sobre su contenido y si comprendéis que no asiste la razón acudid y estimular a los demás a hacer lo propio, para así, entre todos, estudiar y determinar lo que a todos nos conviene.

Y como sea que entendemos que el movimiento se demuestra andando, para que nuestros propósitos no se malogren hemos pensado, si nos asiste la compañía y la ayuda de todos, en fundar algo que sea útil para el desarrollo de los propósitos apuntados, y ello entendemos debería ser un Boletín portavoz de la Asociación, además de una escogida biblioteca para que los estudiosos puedan perfeccionar su inteligencia y ser más útiles a la obra común.

Si lo expuesto agrada, decidlo, que nosotros estamos dispuestos a realizarlo.

No, creáis, camaradas todos, que convirtiendo en realidad estas dos proposiciones quedan resueltos nuestros problemas más apremiantes. Son simplemente instrumentos de la obra que gradualmente hemos de realizar, si es que de una vez queremos ocupar posiciones que en otros países ya se obtuvieron.

No es esto, camaradas, un grito de angustia ni aun de alarma; pero sí afirmamos que el momento es inquietante, por lo que esperamos que, aunque sea por una vez, sabréis responder al llamamiento que os dirige esta Junta, compenetrados del deber que nos impone la naturaleza al hacernos seres racionales, dejando de lado discusiones estériles que más nos perjudican que nos ayudan.

Barcelona, febrero de 1926.

LA JUNTA

ENTRENAMIENTO SOCIALISTA

El Sindicato obrer miner asturià ha adquirit una mina de carbó en la qual els antics propietaris els devien jornals. Els obrers amb l'ajuda de l'Estat es disposen a explotar-la.

El cooperativisme és l'escola on el treballador apren el mecanisme económic. Per substituir al capitalisme devem estar dotats de la capacitat tècnica i comercial dels homes de negocis contemporanis i donar a la producció i canvi l'estructura més moral, més humana, més justa que constantment prediquem.

Tots els èxits en les cooperatives afavoriran el socialisme.

Nostre desig sincer pels companys asturians, que encertin l'explotació de les mines. Llur victòria serà una victòria de la causa nostra. Una munió d'homes que s'hauran alliberat de la explotació directa.

Que els nostres obrers tinguin el dret constant d'anar creant obra col·lectiva.

JUSTICIA SOCIAL és el porta-veu de "tots" els obrers que treballen per llur emancipació. La U. S. de C. estima a tots aquests obrers com a companys i germans encara que hi hagi diferències de criteri.

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Lletres al Director

DES DE VILANOVA

La immigració

Aquesta vila és una de les poblacions més importants de Catalunya, en la qual, l'obrer està en inferiors condicions, tant en salaris, com en altres qüestions d'ordre material i moral.

Moltes i variades són les causes d'aquesta inferioritat, però, potser la més important és l'immigració.

Des de molt temps, en obrir-se treballs nous a l'obrer nostre es preferit un gros contingent d'obrers, de terres de Múrcia i Aragó. Fills de terres impròdigues de les que en són propietaris senyors que viuen dos segles retrassats, vingueren ací enlluernats pels fabulosos salaris que a Catalunya es guanyen, si els comparem amb els jornals de fam d'aquells països.

Fugint, doncs, de la misèria que els amenaçava, invadiren aquesta vila, centenars d'obrers emigrants, generalment analfabets, desconexadors de les nostres lluites, per no tenir cap orientació social. Aquests obrers es llençaren als treballs supeditant-se a condicions inferiors i vergonyoses. Això originà un descens en les condicions de treball establertes, en perjudici de la nostra classe.

Cal combatre aquesta mena d'immigrants. Es precis aixamplar la propaganda per a crear una consciència de classe; despertar en els nostres companys de treball els sentiments de solidaritat i mútua ajuda.

Als revés de molts companys que entenen que la organització obrera de Catalunya, tindria d'obrar amb independència de les altres organitzacions peninsulars, jo entenc que això suposaria reduir l'acció; limitar la propaganda. Precisament si la immigració ens és perjudicial, és degut, a què la propaganda de idees i de sindicació no ha estat prou extensa per arribar a introduir-se en aquelles zones que per manca d'elements idealistes, viuen en un estat de retraç lamentable.

ROURE

Correspondencia de Redacció

Joan Desmais.—Sentint-ho molt, no ens és possible de publicar el vostre treball, per raons fàcils de comprendre. Es una llàstima, perquè estava molt ben fet. Us agraïrem que amb temes menys perillosos, ens honoreu amb la vostra apreciable col·laboració.

COSA QUE DEURIA ESSER UNIVERSAL: LA REGLAMENTACIO DEL MATRIMONI A TURQUIA (De la premsa diària)

Justicia Social

SETMANARI SOCIALISTA
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Viladomat, 108 (Impremta). - BARCELONA

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Províncies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.

Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

TREBALLADORS'

Nosaltres som la vanguardia. Cada un de nosaltres ha de ser propagandista actiu organitzador de la nostra classe, i s'ha de posar en relació amb els companys per augmentar la tasca.

Devem capacitar-nos. Estudar. En el llibre i en la realitat, en la societat i en el món.

Si volem influir més en els destins de la humanitat no devem perdre un minut

Editorial Barcelonesa. - Viladomat, 108

LLEGIU

JOAN SANTAMARIA

MA VIDA EN DOINA

(Memòries del Doctor Verdú)

EDICIONS DIANA
Petritxol, 5
BARCELONA

En Modest Palahi

demés de cuidar de la ve da i subscripció de JUSTICIA SOCIAL, admet subscripcions i anuncis a «Bella Terra», «La Novel·la Estrangera», «Lluita», «L'Esport Català», «La Terra», «Acció Cooperatista» i «Guia Catalana de Ferrocarrils».

Travesia del Carme, 8, 1.
GIRONA

Tota la correspondència de Redacció adreceu-la a l'apartat de Correus 757.

Preguem als nostres subscriptors per trimestres serveixin renovar llurs subscripcions.

El llibre que tot-hom esperava:

RUSSIA

Una enquesta periodística

PER
JOSEP PLA

EDICIONS DIANA:
PETRITXOL, 5 - BARCELONA

3 PESSETES

Obrers: Organitzeu-vos i sereu ben forts.

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIO DE BASAIRES DE CATALUNYA»

Surt els dissabtes 15 cts.

Redacció i Administració: Carrers, 12, 1.ª
BARCELONA

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

APAREIX CADA QUINZENA

Suscripció anual: 4 ptes.

Redacció i Administració:
Anova, 11 bis. - Cerdà

Libreria Italiana

PETRITXOL, 5
BARCELONA

ACABA DE SORTIR

A. Escalas: *Articles indits* ... 3 ptes.
J. Folguera: *Poesies* 5 ptes.
C. A. Jordana - L. Claveries: *L'anell del Nibelung* ... 4 ptes.
J. Pla: *Rússia* ... 3 ptes.
N. Rubió: *Caceres e l'Àfrica Tropical* ... 12 ptes.
J. Santamaria: *Ma vida en doina* ... 4 ptes.
F. A. Trabal: *L'any que vé* ... 3 ptes.